

Nr 276.

Av herr **Bergman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.

I en motion, som jag jämte andra motionärer väckt med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 242, ha vi yrkat avslag bl. a. på beskärandet av den kommunala självbestämmningsrätten i avseende på försäljning av rusdrycker.

För egen del önskar jag gå ett steg längre än blott till bibehållande av nuvarande rätt. För den händelse att den kommunala representationen tillstyrkt rätt till försäljning, bör möjlighet beredas kommunens röstberättigade medborgare att medelst direkt folkomröstning få säga det avgörande ordet i avseende på ifrågakvarande försäljningsrätt.

I de norska städerna användes, som bekant, folkomröstningens vapen mot rusdryckerna, med den effekt, att egentlig spirituosaförsäljning bortvoterats i alla städer utom 17. I flera städer äro även viner och starkare maltdrycker förbjudna.

Mot detta i flera andra länder i större eller mindre grad förekommande lokala vetosystem har man från vissa håll anmärkt, att det hos oss vore obehöfligt, då kommunalrepresentationen numera tillsättes på den allmänna rösträttens grund. Man förbiser därvid att den allmänna rösträtten är införd och delvis har gammal hävd även i andra länder där nämnda system det oaktat användes. Man förbiser vidare, att de kommunala valen i regel ske efter partilinjer och i varje fall icke med särskild hänsyn just till den speciella fråga som nu beröres. Nykterhetsfrågan bör för övrigt ej göras till politisk partifråga. Genom en direkt folkomröstning bland de röstberättigade erhåller man ett tillförlitligare uttryck för kommunabefolkningens verkliga mening, hurvida den önskar befria sin kommun från rusdrycksförsäljning eller ej, än genom enbart kommunalrepresentationens beslut.

I vad mån folkomröstningen bör omfatta endast kommunen eller utsträckas till vidsträcktare område, t. ex. så som av reservanterna inom rusdrycksrevisionen, herrar E. Ljunggren och C. O. Johansson, föreslagits, torde förtjäna ett närmare övervägande.

Därest Kungl. Maj:ts proposition nr 242 vid denna riksdag skulle avslås, hemställas därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning och förslag till 1938 års riksdag om införande av folkomröstning som avgörande instans angående frågan om rätt till försäljning av rusdrycker inom kommun eller visst mera omfattande försäljningsområde, därest viss del av den röstberättigade befolkningen begär sådan omröstning.

Skulle däremot ovannämnda proposition läggas till grund för positiva beslut vid innevarande riksdag, yrkas alternativt,

att bestämmelse måtte införas, att, därest den kommunala representationen tillstyrkt försäljningsrätt men minst en tiondedel av kommunens röstberättigade medborgare begär folkomröstning i saken, sådan skall anordnas och dess resultat lända till efterrättelse.

Vederbörande utskott torde lämpligen böra närmare utforma de författningstexter som erfordras vid bifall till detta yrkande.

Stockholm den 6 april 1937.

J. Bergman.